

Devre : XI
İçtima : 2

S. SAYISI : 242

Hâkimler Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve iki geçici madde eklenmesi hakkındaki 5457 sayılı Kanuna muvakkat bir madde ilâvesine dair olan 6004 sayılı Kanun hükmünün iki yıl daha uzatılması hakkında kanun lâyihası ve Adliye Encümeni mazbatası (1/329)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-864/454

11 . II . 1959

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Adliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 11.II.1959 tarihinde kararlaştırılan Hâkimler Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve iki geçici madde eklenmesi hakkındaki 5457 sayılı Kanuna muvakkat bir madde ilâvesine dair olan 6004 sayılı Kanun hükmünün iki yıl daha uzatılması hakkında kanun lâyihasının, esbabı mucibesi ile birlikte, sunulduğunu naygılarımla arz ederim.

Başvekil V.
E. Menderes

ESBABI MUCİBE

17 . I . 1953 tarihinde meriyete girmiş bulunan 6004 sayılı Kanunla, 1949 yılından itibaren yeniden muhtelif mahkemeler ihdas ve mevcut mahkemelerin takviyesi sebepleriyle hâkim kadrolarında husule gelen münhal adedi göz önünde tutularak 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 5 nci maddesinde yazılı şekilde staja başlamış bulunan namzetlerden bir yıllık staj müddetini bitirmiş veya bitirecek olan namzetlerin, kadro icaplarına göre muavinlik sınıfına tâyini için Adliye Vekâletine iki yıl müddetle salâhiyet verilmiş ve bu salâhiyet 6450 ve 6884 sayılı kanunlarla ikişer yıl daha temdid edilmiş idi.

Son iki yıllık temdit salâhiyetini veren 6884 sayılı Kanunun meriyete girdiği tarihten bugüne kadar 232 hâkim namzedi muavinlik sınıfına tâyin edilmiş bulunmaktadır.

1 müstakil ağır ceza, 1 mürettep ağır ceza, 5 asliye hukuk, 3 ticaret mahkemesi, 1 asliye ceza, 36 sulh mahkemesi ve 2 gezici arazi kadastrusu mahkemesi ihdas edilmiş ve 3 mahaldeki sulh mahkemesi asliye mahkemesi haline ifrağ edilmek suretiyle, adliye teşkilâtı genişletilmiş; bundan başka, son zamanlarda vukubulan çok sayıda istifalar müvacehesinde mecburen yapılan birçok ilgalara rağmen teşkilâtî işler halde bulundurmak çok zorlaşmıştır.

7168 sayılı Kanunun neşrinden sonra vâkı müracaatlar bugünkü tempo ile devam ettiği takdirde, münhallerin bir miktar azalacağı anlaşılmakta ise de bu, zamana mütevakkıf bulunduğundan mevcut münhallerin süratle kapatılabilmesi ve ilga edilen teşkilâttan tekrar kurulması zaruri olanlarının ihyası için 18 . I . 1959 tarihinden itibaren 6004 sayılı Kanun hükümlerinin aynı sebeplerle iki yıl daha uzatılması zaruri görülmüş ve lâyiha bu maksatlarla hazırlanmış bulunmaktadır.

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye Encümeni

Esas No : 1/329

Karar No : 39

24 . IV . 1959

Yüksek Reisliğe

Hâkimler Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve iki geçici madde eklenmesi hakkındaki 5457 sayılı Kanuna muvakkat bir madde ilâvesine dair olan 6004 sayılı Kanun hükmünün iki yıl daha uzatılması hakkında Hükümetçe hazırlanıp Yüksek Riyasetçe encümemimize havale kılınan kanun lâiyhası alâkalı Hükümet temsilcisinin de huzuriyle yapılan müzakeresi sonunda :

Hükümet lâiyhasının esbabı mucibesinde de belirtildiği üzere 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 5 nci maddesinde yazılı şekilde staja başlamış bulunan namzetlerden bir yıllık staj müddetini bitirmiş veya bitirecek olan namzetlerin, kadro icaplarına göre muavinlik sınıfına tâyinleri için Adliye Vekâletine verilen salâhiyet bundan mukaddem 6450 ve 6884 sayılı kanunlarla da ikişer yıl müddetle temdid edilmiş bulunmaktadı. İki yıllık son devre içerisinde 232 hâkim namzedi muavinlik sınıfına tâyin edilmesine rağmen muhtelif mahallerde yeniden çeşitli mahkemelerin ihdas edilmesi, serbest hayat şartlarının daha tatminkâr olması suretiyle vukubulan istifalar mevcut kadro açıklarını daha da genişletmiş oluyordu. Bütün bu halleri nazarı dikkate alan Yüksek Meclisin kabul eylediği 7168 sayılı Kanunla nispeten münhallerin doldurulacağı ümidedilmekte ise de, bunun tahakkukunun da zamana mütevakkıf bulunacağı bedihidir. Halen mevcut kadro açıkları dolayısıyla işlerin daha fazla aksamaması için münhallerin süratle kapatılması gerekmektedir. Mâruz sebeplere binaen 18 . I . 1959 tarihinden iti-

bar edilmek üzere 6004 sayılı Kanun hükümlerinin iki yıl daha uzatılması zaruri ve uygun mütalâa edilerek Hükümet teklifinin aynen kabulüne ve işin ehemmiyeti bakımından da keyfiyetin Umumi Heyette takdimen ve müstaceliyetle müzakeresine 27 . III . 1959 tarihinde ittifaqla karar verilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye Encümeni Reisi ve

Bu M. M.

Aydın

C. Ülkü

Bahkesir

V. Asena

İmzada bulunamadı

Burdur

B. Kayaalp

Denizli

İ. Hadımlıoğlu

Gaziantep

A. Şahin

Kırşehir

H. Çopuroğlu

Sakarya

T. Barış

İmzada bulunamadı

Trabzon

S. Z. Ramoğlu

Uşak

A. R. Akbuyskoğlu

Kâtip

Manisa

Â. Akın

Aydın

N. Geveci

Çanakkale

S. Sezgin

İmzada bulunamadı

Erzincan

A. Sağıroğlu

İstanbul

N. Tekinel

Ordu

Z. Kumrulu

Sakarya

N. Kirişcioğlu

Urfa

A. Akan

İmzada bulunamadı

Yozgad

M. Ataman

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Hâkimler Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve iki geçici madde eklenmesi hakkındaki 5457 sayılı Kanuna muvakkat bir madde ilâvesine dair olan 6004 sayılı Kanun hükmünün iki yıl daha uzatılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Hâkimler Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve iki geçici madde eklenmesi hakkındaki 5457 sayılı Kanuna muvakkat bir madde ilâvesine dair 6004 sayılı Kanunla kabul edilen muvakkat üçüncü madde ile Adliye Vekiline verilen ve 6450 ve 6884 sayılı kanunlarla temdid edilen salâhiyet 18. I. 1959 tarihinden itibaren iki yıl müddetle uzatılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye Vekili memurdur.

11. II. 1959

Devlet Vekili

Başvekil V.

E. Menderes

Devlet Vekili

A. Aker

Devlet Vekili ve

Çalışma V. V.

H. Şaman

Devlet Vekili ve

Münakalât V. V.

M. Kurbanoğlu

Adliye Vekili

E. Budakoğlu

Millî Müdafaa Vekili

E. Menderes

Hariciye Vekili

Maarif Vekili

C. Yardımcı

Ticaret Vekili

H. Erkmén

Güm. ve İnh. Vekili

H. Hüsmán

Münakalât Vekili

Sanayi Vekili

İmar ve İskân Vekili

M. Berk

Dahiliye Vekili ve

Hariciye V. V.

Dr. Namık Gedik

Maliye Vekili

H. Polatkan

Nafia Vekili

T. İleri

Sih. ve İç. Mua. Vekili

Dr. L. Kırdar

Ziraat Vekili

N. Ökmen

Çalışma Vekili

Bas. - Yay. ve Turz Vekili

S. Somuncuoğlu

Koordinasyon Vekili ve

Sanayi V. V.

S. Ataman